

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

Venstresocialisterne er ikke tilfreds med efterlønsordningens udformning. Da lovforslaget om efterløn var til 3. og sidste behandling i folketingsalen, undlod venstresocialisterne at stemme. Begrundelsen var, at efterlønsforslaget ikke var godt nok, sådan som det så ud efter at de af venstresocialisterne stillede ændringsforslag var blevet stemt ned. Siden har især socialdemokratiet i valgkampen m. m. søgt at bruge undladelsen af at stemme til at få det til at se ud som om, venstresocialisterne er imod en efterlønsordning.

For at gøre det helt klart – også for socialdemokratiets propagandamaskine – så er venstresocialisternes indfaldsvinkel ikke den samme som socialdemokratiets: at efterlønsordningen primært skal ses som en arbejdsmarkedspolitisk foranstaltning, der sigter mod en omfordeling af arbejdet, sådan at ældre lønmodtageres tilbagetrækning fra arbejdsstyrken giver mulighed for beskæftigelse af yngre arbejdsløse.

Venstresocialisternes indfaldsvinkel er først og fremmest det behov for nedtrapning af arbejdsomfang og belastning, som adskillige ældre lønarbejdere har efter mange års fysisk og psykisk hårdt arbejde. Det er ikke ensbetydende med et ønske om at frede de dårlige tilstande på arbejdsmarkedet, der forårsager nedslidningen. Venstresocialisterne har således udfoldet mange bestræbelser på at forbedre lønarbejdernes muligheder for at tage kampen op mod de mange sundhedsskadelige påvirkninger og intensiveringer af arbejdet, som de udsættes for. Der kan henvises til forslaget om en arbejderstyret bedriftsundhedstjeneste, kampen mod de farlige stoffer (bl. a. epoxy, formaldehyd, opløsningsmidler) på arbejdspladserne og i miljøet samt adskillige forsøg på at rette op på lovgivningsinitiativer, som socialdemokratiet på forhånd har ladet de borgerlige og arbejdsgiverne tage tænderne ud på.

Alt dette taget i betragtning, så eksisterer der altså et behov for gradvis at kunne trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. At så mange tusinde –

trods efterlønsordningens alt for dårlige udformning – har valgt at gå på efterløn, taler sit eget tydelige sprog om, hvor belastende forholdene er for den enkelte på arbejdsmarkedet. Hertil kan man så tillægge de vidneudsagn, som socialforskningsinstituttets undersøgelser giver. Undersøgelser om: Ældres arbejdsophør, udstødningen fra arbejdsmarkedet, fordelingen af levevilkårene m. fl.

Heller ikke på dette område fornægter klasse-samfundet sig. Socialforskningsinstituttets undersøgelser viser, hvad vi vidste i forvejen: de selvstændige, arbejdsgivere og kapitalister, har mulighed for en langt mere glidende tilbagetrækning. De har muligheder for at reducere deres arbejdsbyrde inden den endelige tilbagetrækning. De kan tilrettelægge deres arbejde, så de kan arbejde den tid, de kan overkomme, og lade andre arbejde for sig den resterende tid. Den økonomiske baggrund er også til stede – ofte i form af en »opsparing«, som andre har betalt gennem skattebegunstigelser.

For lønarbejdernes vedkommende ser det helt anderledes ud. Arbejdsgivernes ret ifølge Hovedaftalen til at lede og fordele er endnu ikke brudt på afgørende måde. Derfor har lønarbejderne ikke tilsvarende muligheder for at tilrettelægge deres arbejde, så de kan arbejde den tid, de kan overkomme. De økonomiske muligheder er heller ikke til stede for en langsom tilbagetrækning.

Den nuværende efterlønsordning giver kun nogle begrænsede økonomiske muligheder og hindrer den gradvise tilbagetrækning. Det er disse forhold, venstresocialisterne vil ændre med lovforslaget. Venstresocialisterne har tidligere lagt sine principper for en pensionsreform frem. Venstresocialisterne har sagt, at man ikke forventer at få det hele på én gang, men at venstresocialisterne gerne ser, at der arbejdes henimod de opstillede principper. Det er det formål, der er med de enkelte bestemmelser i lovforslaget. Lovforslaget skal sikre, at også efterlønsordningen passer ind i et kommende pensionssystem. Der henvises til det tidligere som beslutningsforslag fremsatte forslag om udarbejdelse af en pensionsreform, som er optrykt som bilag.